

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю
(назва магістерської програми)
на тему: «Облік і аудит власного капіталу (на прикладі ТОВ «Цемент»)»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка ЦЗФН факультету
Бабич Оксана Ігорівна
(прізвище, ім'я, по батькові) */підпис/*

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Слободяник Юлія Борисівна
(прізвище, ім'я, по батькові) */підпис/*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми процес функціонування будь-якого підприємства залежить від ефективного управління власним капіталом та його структури. Власний капітал – це не тільки фінансова основа діяльності кожного підприємства, а й індикатор того, хто і в якій мірі є власником даного підприємства, а отже хто і наскільки може впливати на процес прийняття стратегічних управлінських рішень. Він являється одним із найважливіших фінансових показників, адже є безстроковою та початковою основою фінансування діяльності підприємства, крім того джерелом погашення збитків. Власний капітал характеризує ступінь фінансової самостійності, фінансової потужності, а також ступінь платоспроможності підприємства. Управління власним капіталом сприяє ефективній діяльності підприємства, збільшення прибутку та підвищення конкурентних переваг підприємства.

Величина власного капіталу дає змогу оцінити ефективність діяльності підприємства, його результативність. Для кредиторів власний капітал являється показником стабільності та відповідальності підприємства. Підприємство, яке ефективно управляє структурою капіталу, має такі ознаки: підвищення дохідності та ділової активності, безперервний виробничий процес, інтенсивний розвиток підприємства, висока швидкість обороту капіталу, перевищення рентабельності інвестованого капіталу над середньозваженою вартістю капіталу, баланс між рентабельністю капіталу та ризиками, що бере на себе підприємство тощо.

Проте за даними Міністерства Фінансів України у структурі пасивів підприємств України доля власного капіталу зменшується з кожним роком. Лише 28% підприємств мають прибутки. Більшість підприємств не слідкують за рівнем захищеності власного капіталу, не створюють резерви, їх власний капітал стає чутливим до «форс-мажорних» обставин, має високий рівень ризику втрати. Тому дана тема є дуже актуальною, потребує уваги управлінців підприємств.

Мета дослідження – дослідження діючої системи організації обліку та аудиту власного капіталу та розробка рекомендацій по вдосконаленню обліку та аудиту власного капіталу підприємства.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність власного капіталу, його складових;
- розкрити власний капітал, як об'єкт обліку та аудиту;
- визначити особливості організації облікового процесу та аудиту власного капіталу у ТОВ «Цемент»;
- розробити пропозиції, щодо покращення обліку та аудиту власного капіталу на вітчизняних підприємствах.

Об'єкт дослідження – процес обліку та аудиту власного капіталу підприємства.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних та прикладних питань обліку і аудиту власного капіталу ТОВ «Цемент».

Методи дослідження

Для досягнення мети у процесі дослідження використовувались загальнонаукові методи та специфічні методичні прийоми.

До основних методів дослідження, що застосовувались, належать системний аналіз економічних процесів, логічний та історичний підхід до вивчення економічних категорій і практики ведення обліку власного капіталу.

Методи аналізу, синтезу, конкретизації використовувалися для деталізації об'єкта дослідження шляхом його розчленування на складові частини. З метою детального вивчення об'єкта дослідження використовувався монографічний метод.

Для виявлення спільних рис та відмінностей досліджуваних процесів застосовувався метод порівняння, для виявлення концептуальних ознак об'єкта дослідження – метод групування, для підрахунку економічного ефекту на перспективу – розрахунковий методичний прийом.

Інформаційна база дослідження законодавчі та інші нормативно-правові акти, монографії, наукові статті вчених та фахівців з теорії та практики обліку та аудиту власного капіталу, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані, облікова документація та звітність базового підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань) та 14-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 108 сторінок. Основний зміст викладено на 94 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 15 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку і аудиту власного капіталу підприємства»* розглянуто сутність, функції та складові власного капіталу підприємства, порядок відображення статей власного капіталу у балансі, особливості обліку та аудиту власного капіталу підприємства.

У другому розділі *«Організація обліку та аудиту власного капіталу ТОВ «Цемент»* проаналізовано організацію обліку власного капіталу та надано організаційно-економічну характеристику підприємства, розкрито проблемні питання обліку власного капіталу ТОВ «Цемент», що зумовлює необхідність у їх вирішенні.

У третьому розділі *«Удосконалення організації обліку і аудиту власного капіталу»* запропоновано шляхи вдосконалень з організації обліку та аудиту, формування та управління власним капіталом ТОВ «Цемент», а також проведено кореляційно-регресійний аналіз власного капіталу ТОВ «Цемент».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Власний капітал виступає головним джерелом фінансових ресурсів підприємства та служить індикатором впливу на процес прийняття стратегічних управлінських рішень.

2. Власний капітал – це загальна вартість засобів підприємства які належать йому на правах власності і використовуються ним для формування його активів, до власного капіталу належать: зареєстрований (пайовий) капітал; капітал у дооцінках; додатковий капітал; резервний капітал; нерозподілений прибуток (непокритий збиток); неоплачений капітал; вилучений капітал.

3. Об'єктом дослідження роботи виступає ТОВ «Цемент» основним напрямком діяльності якого є виробництво цементу, а також добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю; оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням; неспеціалізована оптова торгівля. На сьогодні виробнича потужність Одеського цементного заводу становить 0,5 млн тон цементу в рік.

4. За результатами проведеного аналізу у досліджуваному періоді підприємство є прибутковим лише в операційній діяльності. Фінансовий же результат до оподаткування та чистий фінансовий результат являють собою збиток протягом 2014-2016 рр., проте підприємство є прибутковим за показниками рентабельності продукції та показником операційної рентабельності загального капіталу.

5. Проаналізувавши данні основних відносних показників фінансової стійкості розкривається реальний тяжкий фінансовий стан підприємства. Коефіцієнти автономії та фінансової залежності взагалі мають від'ємне значення протягом 2014-2016 років. Зрозуміло, що фінансова стійкість підприємства створена штучно та пояснюється лише залученням довгострокових запозичень від інших підприємств власника. В цілому підприємство потребує невідкладних радикальних заходів, щодо відновлення його платоспроможності.

6. У ТОВ «Цемент» облік власного капіталу ведеться згідно чинного законодавства та на основі наказу про облікову політику, для обліку власного капіталу передбачені рахунки класу 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань».

7. Розвиток ринкових відносин, активізація діяльності підприємств та її висока ризиковість вимагають створення ефективного механізму покриття можливих негативних наслідків шляхом формування резервного капіталу у всіх формуваннях незалежно від організаційно-правових форм господарювання і форм власності. Аналізуючи систему ведення обліку і аудиту варто зазначити, що більшість підприємств у своїй роботі не користуються послугами незалежного аудиту, тому питанням завершення, закріплення розмежування власності на підприємстві практично не приділяється уваги. З приводу цього для ТОВ «Цемент» пропонується створити комісію з питань завершення закріплення та розмежування власності.

8. Для більш якісного ведення обліку власного капіталу підприємства доцільне впровадження системи внутрішнього аудиту. На базі проведених процедур виявлені помилки і факти шахрайства необхідно згрупувати з метою встановлення їх суттєвості (з урахуванням об'єднаного ефекту) і підготовки підсумкової аудиторської документації. Перелік виявлених помилок і фактів обману доцільно згрупувати в одному робочому документі, у роботі пропонується спеціально розроблений робочий документ проведення аудиту власного капіталу підприємства

АНОТАЦІЯ

Бабич О.І. «Облік та аудит власного капіталу (на прикладі ТОВ «Цемент»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071 Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного за спрямування *(шифр та назва спеціальності)*
«Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю» –
(назва магістерської програм)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аудиту власного капіталу (на прикладі ТОВ «Цемент»)

Проаналізовано теоретичні основи обліку і аудиту власного капіталу підприємства, організацію обліку а аудиту власного капіталу ТОВ «Цемент», проблемні питання організації обліку власного капіталу на підприємстві.

Запропоновано шляхи вдосконалення організації обліку власного капіталу формування та управління власним капіталом в ТОВ "Цемент", а також удосконалення аудиту власного капіталу ТОВ "Цемент"

Ключові слова: облік, аудит, організація, капітал, власний капітал.

ANNOTATION

Babych O. «Accounting and auditing of equity capital (on the example of «LLC Cement»)»

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty « 071 Accounting and Taxation» under the master's program « Accounting, Auditing and Taxation in Business Administration» –
(code and name of the specialty)
(title of master program)
– Odessa National Economics University. – Odessa, 2018.

The work deals with the theoretical aspects of accounting and auditing of equity capital (on the example of «LLC Cement»).

Author analysis the theoretical aspects of accounting and auditing equity capital enterprises, organization of accounting and audit of equity capital of LLC «Cement», problematic issues of organization of accounting of own capital at the enterprise.

The ways of improvement of the organization of the accounting of own capital for formation and management of own capital in LLC "Cement", as well as improvement of the audit of equity capital of LLC "Cement", are offered.

Keywords: accounting, auditing, equity capital, capital.